

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 117. ÉVFOLYAMA

1982. MÁJUS • XXXI. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

TARTALOM

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI TUDOMÁNYOS ÜLÉS

Tamásy István a.ks.: Elnöki megnyitó — — — — —	189
Dr. Soós Gábor: Az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar hosszú távú fejlesztése — — — — —	193
Keresztési Béla a.ks.: A kutatás a távlati fejlesztés szolgálatában — — — — —	202
Dr. Gál János: Az oktatás és a szakképzés összehangolása a távlati fejlesztéssel — — — — —	209
Dr. Majer Antal: Természetszerű erdeink jelentősége és jövője — — — — —	210
Dr. Járó Zoltán: Az ökológiai potenciál hasznosítása az erdőgazdaságban — — — — —	212
Dr. Bondor Antal: A nemesítés szerepe a jövő erdőgazdaságában — — — — —	215
Dr. Sali Emil, dr. Csontos Gyula: Az erdőrendezés szerepe a távlati fejlesztésben — — — — —	217
Dr. Solymos Rezső: Fatermesztési modellek szerepe a távlati fejlesztésben — — — — —	220
Dr. Váradi Géza: A szervezés helyzete és feladatai a fagazdaságban — — — — —	222
Dr. Káldy József: A kitermelhető fatömeg realizálásának műszaki feltételei — — — — —	225
Hartmann Tibor: A hazai fa jobb és takarékosabb hasznosításának feltételei — — — — —	228
Dr. Tóth Sándor: Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás összehangolt távlati fejlesztése — — — — —	229
Dr. Rácz Antal: A hazai erdők vadeltartó képességének megfelelő vadállomány kialakítása — — — — —	230
Dr. Szepesi László: Az ezredforduló várható erdőgazdasági géprendszerei — — — — —	231
Az üléssorozat további előadásai — — — — —	233

Címkép: Tavasz a Duna-kanyarban

A hátlapon: Az MTA alapítójának emlékműve a székház előtt (Fotó: ERTI, Michalovszky I. felvételei)

СОДЕРЖАНИЕ

Тамашы И.: Вступительное слово председателя на научной сессии по лесному хозяйству и деревооб-	189
рабатывающей промышленности	
Д-р Шоу Г.: Дальнее развитие лесного хозяйства и деревообрабатывающей промышленности	193
Керестеши Б.: Исследования на службе перспективного развития	202
Д-р Гал Я.: Согласование обучения и подготовки квалифицированных кадров с перспективным раз-	
витием	209
Д-р Майер А.: Значение и будущее естественных лесов Венгрии	210
Д-р Яро З.: Использование экологического потенциала в лесном хозяйстве	212
Д-р Бондор А.: Роль селекции в лесном хозяйстве будущего	215
Д-р Шали Е., д-р Чонтош Дб.: Роль лесоустройства в перспективном развитии	217
Д-р Шольмош Р.: Роль моделей по лесовыращиванию в лесном хозяйстве будущего	220
Д-р Варади Г.: Положение и задачи организации в перспективном развитии	222
Д-р Калди И.: Технические условия реализации заготовливаемой массы древесины	225
Хартман Т.: Лучшее и более экономное использование древесины в Венгрии	228
Д-р Том Ш.: Согласованное перспективное развитие лесного и охотничьего хозяйства	229
Д-р Рац А.: Создание численности дичи в соответствии с кормовой продуктивностью лесов	230
Д-р Сепеши Л.: Лесохозяйственные машины, ожидаемые к концу тысячелетия	231

CONTENTS

Tamásy I.: The chairman's opening speech at the session on the progress in forestry and wood processing	189
industry	
Soós G.: Long-term development in the forestry and wood processing industry	193
Keresztési B.: Research work in the service of the perspective development of practical forestry	202
Gál J.: Adaptation of forestry education to the perspective development endeavours of forest manage-	
ment	209
Majer A.: Importance and future of forests preserved in nature-like condition	210
Járó Z.: Utilization of the ecologic potential in the Hungarian forests	212
Bondor A.: The role of forest tree breeding in the future forestry	215
Sali E.—Csontos Gy.: Importance of the forest survey for the perspective development of forestry	217
Solymos R.: The role of timber growing models in the perspective development of forest management	220
Váradi G.: Tasks and present situation of business organization in the frame of timber management	222
Káldy J.: Technical preconditions necessary for the utilization of exploitable timber resources	225
Hartman T.: Improved utilization of home wood resources with a more favourable economic result	228
Tóth S.: Development principles for a co-ordinated perspective forest and game management	229
Rácz A.: Game number regulation with respect to the game holding capacity of forests	230
Szepesi L.: Prognostized machines by the end of the millennium	231

AZ ERDŐ

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa. Szerkeszti: dr. Solymos Rezső. A szerkesztőség címe: Budapest, II., Frankel Leó u. 44. Levélcím: Budapest, Pf.: 17., 1277. Kiadja: a Lapkiadó Vállalat, Budapest, Lenin krt. 9–11. Levélcím: Budapest, Pf.: 223., 1906. Felelős kiadó: Siklósi Norbert. Kapják: az Országos Erdészeti Egyesület tagjai, előfizethető még: a Posta Központi Hírlapiroda (Budapest, József nádor tér 1., 1900) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Előfizetési díj egy évre: 120.— Ft, félévre: 60.— Ft, egyes szám ára: 10.— Ft. Külföldön terjeszti: a „Kultúra” Könyv- és Hírlap-Külkereskedelmi Vállalat (Budapest, Pf.: 149. H-1389). Az évi előfizetés ára: 7 dollár.

Révai Nyomda, Egri Gyáregység, Eger. 82. 1097. Felelős vezető: Vilcsék János.

Index: 25 208

HU ISSN 0014—0031

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI TUDOMÁNYOS ÜLÉS

BUDAPEST, 1982. FEBRUÁR 24—25.

A MÉM szakoktatási és kutatási főosztálya, Erdészeti és Faipari Hivatala (EFH), az MTA—MÉM erdészeti bizottsága, valamint az Országos Erdészeti Egyesület és a Faipari Tudományos Egyesület, az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI), a Faipari Kutatóintézet (FKI), az Erdészeti és Faipari Egyetem (EFE), a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Vadbiológiai Kutatóállomása (VKA), valamint a MÉM Erdőrendezési Szolgálat (ERSZ) közreműködésével rendezte meg immár hagyományos tudományos ülésszakát. Ötszáz főnyi szakközönség hallgatta és vitatta meg az Akadémia helyiségeiben a plenáris és hét szekcióba sorolt előadásokat.

A még nagyobb nyilvánosság érdekében az általános jellegű előadásokat teljes szöveggel közöljük, a szélesebb körű érdeklődésre számot tartókat a lapterjedelemhez szabott rövidítéssel, a speciális érdekűeket pedig csupán címeikkel adjuk közre. Ezek teljes szövege a megjelölt intézményekben áll az érdeklődők rendelkezésére.

A tudományos ülésszak teljes anyagát az MTA Agrártudományok Osztályának Közleményeiben tervezik közzé tenni.

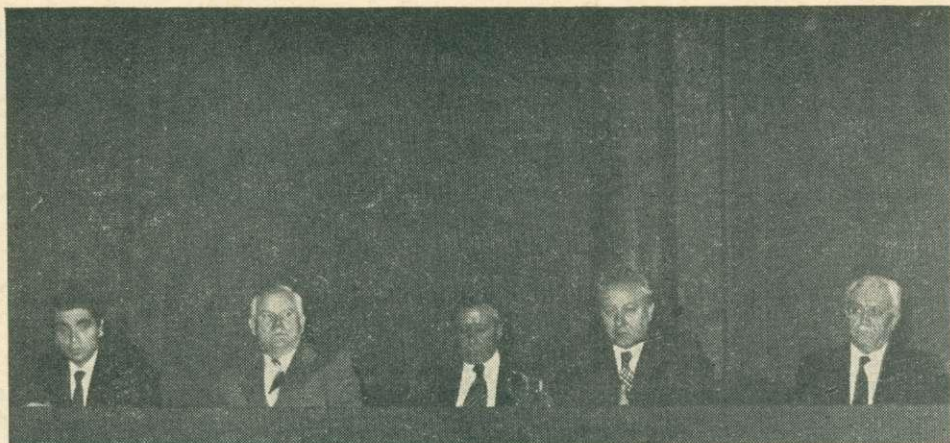
TAMÁSSY ISTVÁN *akadémikus:*

Elnöki megnyitó

Köszöntöm az immár hagyományossá vált erdészeti és faipari tudományos ülés valamennyi résztvevőjét. Legutóbb 1980-ban rendeztünk itt, az Akadémián hasonló ülést, amikor az erdészeti, a vadászati és a faipari kutatóhelyek ismertették azokat az eredményeket, melyeket a VI. ötéves terv szolgálatába kívántak állítani. De már ezen az ülésen is sokoldalúan tapasztalható volt a kutatási eredmények realizálására való közös törekvés.

A mostani ülés kiemelkedő fontosságú, hiszen a célja az erdőgazdálkodás és az elsődleges faipar 2000-ig szóló, hosszú távú fejlesztési koncepciójának, valamint az ezt megalapozó kutatási eredményeknek és feladatoknak az ismertetése és megvitatása. A ma délelőtti plenáris ülést szekcióülések követik, melyeken a kutató- és oktatóintézmények elsősorban a gyakorlatba bevezethető eredményeiket mutatják be és vitatják meg az erdőgazdaságok, a vadgazdaságok és a faipari vállalatok szakembereivel.

A mostani világméretű nyersanyagválság idején a mi, nyersanyagokban viszonylag szegény országunkban különösen nagy gondot kell fordítani a rendelkezésünkre álló ilyen anyagokra. Hála a felszabadulás utáni évtizedek nagy erdőtelepítéseinek, ma már jelentős erdővagyonnal, élőfakészlettel rendelkezünk, aminek célszerű hasznosítása népgazdasági vonatkozásban is számottevő

Az elnökség: Dr. Váradi Géza, dr. Gál János, Keresztesi Béla akadémikus, Láng István akadémikus, Somos András akadémikus

eredményeket hozhat. Az erdészeti és faipari kutatás ezt szem előtt tartva végzi munkáját, s igyekszik szolgálni — a gyakorlat szakembereivel együtt — az ágazatfejlesztés ügyét.

Az Akadémia agrártudományok osztálya részéről a továbbiakban az erdészeti és faipari kutatás helyzetét szeretném vázlatosan áttekinteni. Erre elsősorban az MTA—MÉM közös tudományos bizottságának, az erdészeti bizottságnak a tevékenységén keresztül van lehetőségem.

Az erdészeti bizottság feladatát 1980 óta a korábbi MTA erdészeti bizottság, valamint a MÉM erdészeti és faipari ágazati kutatások tanácsa egyesített feladatköre képezi. Az Akadémia és a MÉM együttműködése ezen a bizottságon keresztül jól elősegítheti a különböző intézményekben folyó kutatások koordinálását és az elért eredmények széles körű és az eddigieknél gyorsabb gyakorlati alkalmazását.

Az erdészeti bizottság a MÉM és az MTA agrártudományok osztálya közös elképzelése alapján 1980 őszén alakult újjá, tagjai között ott vannak az erdészet, a vadászat és a faipar minisztériumi képviselői is. A létrehozott kilenc albizottság felöleli ezen fontos népgazdasági ágazat valamennyi jelentős szakterületét. Ezekben az albizottságokban módja van a szakma tudományos minősítéssel rendelkező, mintegy száz dolgozójának a legfontosabb kutatási és fejlesztési kérdések kimunkálásában való közreműködésre, illetve azok mozgósítására a fenti célok megvalósításában. A VI. ötéves tervidőszakra az erdészeti bizottság átfogó munkatervet készített. Ebben szerepelnek az ágazatfejlesztést szolgáló legfontosabb közép- és hosszú távú kutatások, ezek metodikai kérdései, valamint az elért eredmények megvitatása, legújabb nemzetközi eredmények hazai nyelvre, viszonyokra történő lefordítása és ajánlások kidolgozása az ágazatvezetés számára. Célul tűzték ki ágazati tudományági helyzetelemzés kidolgozását is. Reméljük, hogy ezzel együtt elemzik az erdészeti alapkutatás helyzetét és problémáit, valamint a közgazdasági ágazati kutatások fejlesztési lehetőségét is.

Örvendek, hogy a bizottság rendezvényeinek többségét a kísérleti területeken és a legfontosabb üzemekben bonyolították le. A bizottság tevékenysége tehát nem Budapest-centrikus, hanem kapcsolódik a kísérleti bázisok

Tamássy István akadémikus megnyitó beszédet mond, dr. Soós Gábor, Zsuffa Ervin, dr. Dobi Ferenc, Héger József

és a termelőüzemek munkájához. Kívánatos lenne, ha ez irányú munkájukat tovább bővítenék és erősítenék ez irányú kapcsolataikat az öt vidéki akadémiai bizottság mezőgazdasági albizottságában dolgozó erdészeti szakemberekkel. Tovább kell erősíteni a kapcsolatokat az MTA—MEM más bizottságaival is, mert sok feladat komplexen interdiszciplináris.

Az elmúlt időszak eredményei közül szeretném kiemelni, hogy a bizottság értékelte az V. ötéves terv időszakában elért kutatási eredményeket és ajánlásokat tett hasznosításukra. Természetesen folyamatos erőfeszítéseket kell tenni a fogadókészség növelésére. Jelentős szerepet vállalt a VI. ötéves terv ágazati kutatási programjának kialakításában és értékelésében, valamint a négy erdészeti, vadászati és faipari kutatóhely munkájának szelektív egybehangolásában. Öröndetes, hogy az átmeneti problémák után rendeződött a soproni egyetem és a kutatóintézetek kapcsolata. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a kutatóhelyek újra gyümölcsöző együttműködésben folytatják munkájukat. A szellemi erők és az anyagi lehetőségek ilyen módon való egyesítése és szelektív koncentrálása napjaink parancsoló követelménye.

A bizottság külön ülést szentelt az erdészeti nemesítés helyzetének és irányelveinek a megtárgyalására. Ajánlásokat dolgozott ki a nemesített fajták gyorsabb elterjesztésére, ami elősegíthetné az erdők fatermesésének számottevő növelését. Ismételten foglalkozott a bizottság az erdőrendezési kutatás helyzetével és elodáztatatlanul szükséges fejlesztésével. Javaslatai hozzájárultak ahhoz, hogy az erdőrendezési kutatások szervezeten beindultak. Másik akut kérdésnek, az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának, az erdei vadkárok megbízható számbavételének a megoldásán szintén munkálkodnak, a vadkárbecslési útmutatót a közeljövőben vitatják meg Gödöllőn.

Külön kell említést tenni a hazai agroökológiai potenciál felmérésekor az erdőre vonatkozó rész kidolgozásáról, valamint a földértékelésben kifejtett erdészeti tevékenységről is. Jelenleg az erdészeti kutatók és gyakorlati szakemberek jelentős köre vesz részt a biológiai eredetű anyagok — a biomassza — jobb hasznosításának elősegítésére irányuló munkában. Az Akadémia és a MEM ezt a munkát külön céltámogatással (hitellel) is segíti. Kívánatos lenne, ha a problémakörön belül foglalkoznának olyan kérdésekkel is, mint a bio-

massza energetikai felhasználása és a biotechnológia fejlesztése erdészeti vonatkozásban.

Osztályunk, az MTA agrártudományok osztálya, hagyományosan támogatja az erdészeti kutatók publikációs tevékenységét is. Monográfia-sorozatunkban szép számmal jelentek meg a kutatási eredmények gyakorlati bevezetését szolgáló erdészeti könyvek. Indítottunk egy erdészeti monográfia-sorozatot is. Az osztályközlemények is rendelkezésre állnak az erdészeti kutatóknak. Külön szám hozza az 1980. évi tudományos ülés előadásait és mód van a jelen ülészak előadásainak és vitájának közlésére is.

Az agrárosztály szerepet vállal az erdészeti nemzetközi rendezvények hazai lebonyolításában is. Az erdészeti bizottság 1983 őszén tervezi a második nemzetközi erdőnevelési konferencia megrendezését az Akadémián. Huszonöt évvel ezelőtt, ugyanitt került sor az elsőre. Azóta a hazai erdőnevelési kutatás a világ élvonalába került, eredményeit hazánkban is, nemzetközileg is elismerik. Ezt mutatja az is, hogy 1979-ben az ERTI kutatócsoportja az erdőnevelési és faterméstani kutatásokért akadémiai díjban részesült.

E rövid megnyitónak nem lehet célja átfogó értékelés. Az elmondottak csak néhány eredmény és feladat kiemelésére szorítkozhatnak. A most következő két nap módot nyújt a résztvevőknek arra, hogy tájékozódjanak az újabb kutatási eredményekről és megvitassák azokat. Fontos kezdeményezésnek tartjuk, hogy a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatala az igazgatói és főmérnöki továbbképzés részévé tette ezt az ülést. A felelős vezetők tájékoztatása a kutatási eredményekről a realizálás fontos előfeltétele. Az eredmények megvitatása pedig az ERTI által kezdeményezett és a MÉM által támogatott párbeszédés kutatás elengedhetetlen része. Szeretném remélni, hogy a MÉM és az Akadémia támogatása, a kutatás, az oktatás és a gyakorlat gyümölcsöző együttműködése elősegíti majd azon távlati fejlesztési célkitűzéseknek magas színvonalú megvalósítását, melyek részletesebb ismertetésére itt, a plenáris ülésen kerül most sor. Kívánom, hogy e tanácskozás elérje a célját és hatékonyan szolgálja az erdő- és vadgazdálkodás, valamint a faipar távlati fejlesztését.

Részlet a plenáris ülés közönségéből